

Základní škola sv. Voršily v Olomouci
Aksamitova 6, 772 00 Olomouc

Šestidenní válka

Závěrečná práce

Autor: Štěpán Černín, Antonín Bekárek

Třída: IX

Vedoucí práce: Mgr. Martin Nešpor

Olomouc 2012

OBSAH

ÚVOD	3
KAPITOLA I – Počátek války	5
KAPITOLA II – Průběh války	6
KAPITOLA III – Šestidenní válka v datech	7
KAPITOLA IV –Důsledky války	9
ZÁVĚR	10
POUŽITÁ LITERATURA	11
PŘÍLOHY	12
RESUMÉ	13

ÚVOD

Na území východního pobřeží středoziemního moře před třemi tisíci let žili a vládli židé ve dvou královstvích. Většina jich žila v izraelském království s hlavním městem Samaří, ovšem hlavní město Jeruzalém bylo hlavním městem jižního království judského.

Invaze Asyřanů v roce 721 před naším letopočtem a Babyloňanů v roce 597 př. n. l. vyhnaly židy do exilu. Když v roce 539 př. n. l. dobyli babylon Peršané, směli se Židé vrátit a žít pod perskou nadvládou. Peršany vystřídaly řecké dynastie a později toto území ovládli Římané. Židé se proti cizí nadvládě opakovaně bouřili. Římané zde ale krutě vládli a přejmenovali toto území na Palestinu.

Tak začaly hromadné odchody Židů do exilu. Miliony se jich rozptýlilo po celé Evropě. Nemnoho těch co zůstali v Palestině, se stali poddanými v zemi, o kterou střídavě bojovali Římané, Peršané, Arabové, křižáci a Turci.

V roce 1517 byla Palestina začleněna do Osmanské říše ovládané Turky.

Teprve v 19. Století vzniklo celosvětové hnutí usilující za návrat Židů do staré vlasti.

V 1. světové válce bylo Turecko poraženo a Palestina připadla pod britskou správu. Do Palestiny se začaly vracet tisíce židů. To vedlo k ostrému odporu Arabů, kteří doufali, že území Palestiny připadne jim.

Angličané se z důvodu ekonomických zájmů snažili naklonit si na svou stranu Araby, a proto nepodporovali Židy a snažili se omezovat jejich návrat do Palestiny.

Pronásledování Židů za 2. svět. války přivedlo do Palestiny zástupy židovských uprchlíků z celého světa. I po ukončení této války se Angličané snažili omezovat počet vracejících se Židů ti se, proto dostávali do konfliktů s britskou správou země.

V roce 1947 doporučila Organizace spojených národů rozdělení Palestiny na dva státy. Arabové to odmítli a 14. května 1948 vyhlásili Židé v souladu s OSN

vznik samostatného Židovského státu Izrael. Citace z prohlášení nezávislost:

„Nutné zajištění rovnosti sociálních a politických práv všem obyvatelům bez ohledu na náboženství.... ... opatrování svatých míst všech náboženství a dodržování Chart OSN.“

15. května 1948 odpoledne vyhlásily okolní arabské státy proti nově vyhlášenému státu Izrael válku. (Při této válce se významně podílelo i Československo, které pomohlo tím, že dodalo Izraeli bojová letadla.)

V lednu roku 1949 bylo dojednáno příměří, ale mírovou dohodu se ustanovit nepovedlo. I přes porážku ve válce roku 1948 arabské státy i nadále odmítaly právo Izraele na existenci.

V roce 1956 zaútočil Izrael na Egypt, který zablokoval Izraeli Arkabský záliv. Izrael se připojil k anglicko-francouzské armádě, která měla uvolnit suezský průplav, který Egyptský prezident Nasir znárodnil. Izrael obsadil Gazu a Sinaj ale pod nátlakem OSN musel tyto území opustit.

Hrozby arabských států vůči Izraeli vedly v roce 1967 k dalšímu konfliktu, který se dodnes nazývá Šestidenní válka.

Šestidenní válka

Kapitola I - Počátek války

Vývoj celkové situace ve světě a silící studená válka vedla k podpoře arabských zemí Sovětským svazem a na straně druhé k podpoře Izraele Amerikou.

Podpora se stávala z dodávek moderních zbraní a výcviku vojsk.

To umožnilo arabským státům vybudování silných a početných armád. Tyto státy včetně Egyptu se netajily úmyslem napadnout a zničit Izrael. Židé vědomi si toho nebezpečí proto také vytvořili dobře cvičenou a moderně vyzbrojenou armádu. Izrael si uvědomoval velkou početní převahu armád sousedních arabských zemí. Došel k tomu, že úspěšnou obranu své existence může dosáhnout jen překvapivým preventivním útokem na armády okolních států, které otevřeně vyhrožovali Izraeli jeho zničením. Izrael se tedy rozhodl předejít tomuto záměru preventivním útokem, který podrobně naplánoval a připravil se. Vybuoval moderní armádu v počtu 230 000 mužů. Proti ní stály armády arabských států v počtu 400 000 mužů s moderním letectvem a tanky.

Kapitola II – průběh války

5. června 1967 brzy ráno zahájil Izrael preventivní útok mohutným náletem proti egyptským silám rozmístěným na Sinajském poloostrovu.

Pod velením náčelníka generálního štábu Jitzaka Rabina dosáhla Izraelská vojska významného úspěchu. Aby oklamaly nepřítele, vyletělo jejich letectvo směrem nad Středozemní moře, ale pak se obrátilo na jih a zaútočilo překvapivě na všechna egyptská letiště. Jediným útokem se mu podařilo zničit celé egyptské vojenské letectvo.

Podobné nálety v dalších hodinách způsobily těžké škody armádám Jordánska, Sírie a Iráku. Pozemní síly vstoupily na území západního břehu Jordánu pásma Gazy a na severu zaútočily proti Sírii v Golanských výšinách. Na jihu izraelské tanky zaútočily na Sinaj a zatlačily egyptské jednotky až k egyptskému průplavu. Pod tlakem Izraelské armády se ústup egyptských vojáků změnil v neorganizovaný útěk. Mnoho Egyptanů bylo na Sinaji odříznuto a upadlo do zajetí. Izraelské armádě se otevřela cesta k hlavnímu nepřátelskému městu Káhiře. Židé ale postup na Káhiru zastavili.

Izraelská armáda také obsadila západní břeh Jordánu a po silné dělostřelecké přípravě izraelští výsadkáři obsadili i celé město Jeruzalém. Jordánci ustoupili za řeku Jordán a uzavřeli příměří.

Také boje proti Sírii na Golanských výšinách byli pro Izrael úspěšné. Po přesunutí armády z jordánské fronty obsadil Izrael náhorní plošinu Golanských výšin a vytvořil si možnost zaútočit na hlavní město Sýrie, Damašek. 9. Června bylo i zde uzavřeno příměří.

Boje skončili 10. června. Izrael při nich utřil ztráty 679 padlých a 2440 raněných.

Egyptané měli 11500 zabitých a 15000 raněných, Jordánsko 2000 padlých a 5000 raněných. Pro arabské státy to byla ponižující porážka, která také významně změnila hranice ve prospěch Izraele. Na uvedené mapě (přílohy) je patrné jak probíhala šestidenní válka, kde útočila a postupovala izraelská vojska.

Kapitola III – Šestidenní válka v datech

5. červen

Bojové akce byly zahájeny operací Moked – leteckým útokem proti Egyptu, Jordánsku a Sýrii. V 7.45 místního času, ve chvíli, kdy egyptské ranní průzkumné hlídky dokončily své lety a další směna ještě neodstartovala (informace izraelské špionážní služby). Díky tomuto překvapení bylo 419 letadel (90 % arabského letectva) zničeno už na zemi. Naneštěstí ale katastrofa pro arabskou stranu měla ještě větší rozsah. Násir totiž podvedl své spojence Jordánsko a Sýrii, kterým oznámil, že úspěšně odrazil útok a že izraelské letectvo utrpělo velké ztráty. Oba státy se tudíž rozhodly zapojit do konfliktu a zahájily nálety na Izrael. Ty však byly buď s těžkými ztrátami odraženy, nebo mířily na civilní cíle a měly jen minimální význam. Poté následoval zdrcující útok na syrská a jordánská letiště a zničení všech arabských letadel. V 14.30 už Izrael ovládl vzdušný prostor nad celým bojištěm.

Po dokončení likvidace jordánského, syrského a egyptského letectva zahájily izraelské pozemní jednotky postup na Sinaj a do pásma Gazy. Tři obrněné divize Izraele (pojmenované podle velitelů Tal, Joffe a Šaron) postupovaly proti sedmi egyptským divizím. Tankové jednotky generála Tala postupovaly na osadu Chán Júnis západně od Gazy a po půldenních bojích postoupily do hloubky Sinaje. Tam se ve večerních hodinách dostaly i dvě brigády lehkých tanků vedených generálem Šaronem. O postupu svých jednotek po celý první den Izrael mlčel, naproti tomu egyptský rozhlas vysílal zprávy o pohybu svých jednotek a o významných vítězstvích egyptské armády. Po vyslechnutí těchto mylných zpráv zahájily své útoky i syrská a jordánská armáda, očekávající podporu egyptské armády (která v té době ale již prchala ze Sinajského poloostrova). Syrské dělostřelectvo zahájilo ostřelování příhraničních oblastí Izraele a podniklo několik menších útoků, které ale byly odraženy. V noci z pátého na 6. června dobyl prapor izraelských výsadkářů egyptské dělostřelecké opevnění Bí'r Džifdžafa. USA zajistily neutralitu Sovětského svazu, neboť i SSSR uvěřil egyptským zprávám o postupu a na půdě OSN žádal nezasahování do konfliktu, aby tak dal arabským armádám čas na dokončení vítězství.

6. červen

V noci na 6. června zaútočilo izraelské letectvo na syrské dělostřelecké pozice na Golanských výšinách. Díky tomu poznala Sýrie, že egyptské zprávy o likvidaci izraelského letectva byly nepravdivé.

Izraelské jednotky postupovaly přes Sinajský poloostrov k Suezskému průplavu. Tankové jednotky generála Tala obsadily egyptské letiště al-Ariš. Další jednotky IOS dokončily obklíčení Jeruzaléma. Odpoledne přijala OSN rezoluci požadující zastavení palby.

7. červen

Ráno po těžkých bojích vstoupili izraelští výsadkáři do Starého města v Jeruzalémě a v 10:15 se v izraelských rukách ocitl celý Jeruzalém.

Izraelské jednotky obsadily celý Sinajský poloostrov, dále pak Západní břeh.

8. červen

M. Dajan vydal rozkaz k dobytí východního břehu Suezského průplavu.

V Egyptě a Jordánsku byla přijata rezoluce požadující zastavení palby. Izraelské letadlo omylem zaútočilo na americkou průzkumnou loď USS Liberty. Bylo zabito 34 a zraněno 117 amerických námořníků.

9. červen

Ráno byl proveden útok na Golanské výšiny.

Násir přijal odpovědnost za výsledek války a nabídl svou rezignaci. Poté ale propukly v egyptských městech demonstrace, žádající jeho setrvání ve funkci. Těmto požadavkům Násir nakonec vyhověl.

Šestý den (10. červen)

I přes velké ztráty obsadil Izrael Golanské výšiny a byla dobyta Kunejtra, strategické město tohoto prostoru. Izrael měl volnou cestu na Damašek.

Sovětský svaz pohrozil Izraeli vojenskou intervencí, pokud nepřijme zastavení palby. USA doporučily Izraeli přijmout zastavení palby.

V 18:30 izraelského času oficiálně skončila Šestidenní válka.

Poválečné vojenské akce

12. června obsadil izraelský výsadek opuštěnou syrskou pevnost na hoře Hermon.

Kapitola IV – Důsledky války

Celkově šestidenní válka ukázala, jak účinné mohou být preventivní údery, když jsou prováděny dobře vycvičenými profesionálními vojáky.

Ani po této válce však nebylo odstraněno napětí v této oblasti. Arabští uprchlíci z Palestiny organizováni Organizací pro osvobození Palestiny (OOP), podnikali a nadále podnikají Teroristické útoky na Izrael. V roce 1982 po řadě útoků ze severu provedly izraelské jednotky útok do Libanonu. Vyhnaly za pomoci křesťanských milicí příslušníky OOP a obsadily jižní část Libanonu asi 1/3 celého území. Po masakru čtyřiašedesáti palestinských uprchlíků v Bejrútu musel Izrael na nátlak světové veřejnosti Libanon opustit.

Naděje na mírové řešení vyvolalo zahájení mírových rozhovorů v Madridu v roce 1991. V roce 1993 přistoupil Izrael na částečnou palestinskou samosprávu na západním břehu Jordánu a v západním pásmu Gazy a OOP uznala právo Izraele na existenci a zřekla se násilí.

Ani potom se ale nepodařilo zcela odstranit napětí a občasné teroristické útoky pokračují dodnes.

Závěr

Toto téma jsme si vybrali, jelikož se jedná o jednu z nejrychlejších válek v dějinách. Také tento konflikt ovlivnil poměr zemí z hlediska rozlohy. Bylo jasné, že vzájemné spory jednotlivých zemí musely nějak vyvrcholit. Na práci nebylo snadné vybrat ty důležité věci. Přinesla nám ale vědomosti o vzdálených zemích a jejich konfliktech.

POUŽITÁ LITERATURA

Knihy:

Rozhodující bitvy dějin – Tim Newark, Otovo nakladatelství (2003)

Kdy, kde, proč a jak se stalo – Reader's Digest Výběr, 1999

Dokumenty:

Válečná tajemství (tajemství šestidenní války)

Webové stránky:

<http://cs.wikipedia.org>

<http://mondediplo.com/maps/middleeast1967>

Přílohy

Zablokování přístavu Eljat

Izraelci u Rafahu

Izraelští vojáci u trosk arabského letadla

Postup vojsk

Resumé

The war begun on 5th June, when Israel attacked Egypt, and ended on 10th June. Arab states have suffered a crushing defeat - Egypt lost the Sinai, Gaza, Jordan, East Jerusalem and the Golan Heights. Anyway, problems are not solved to date.